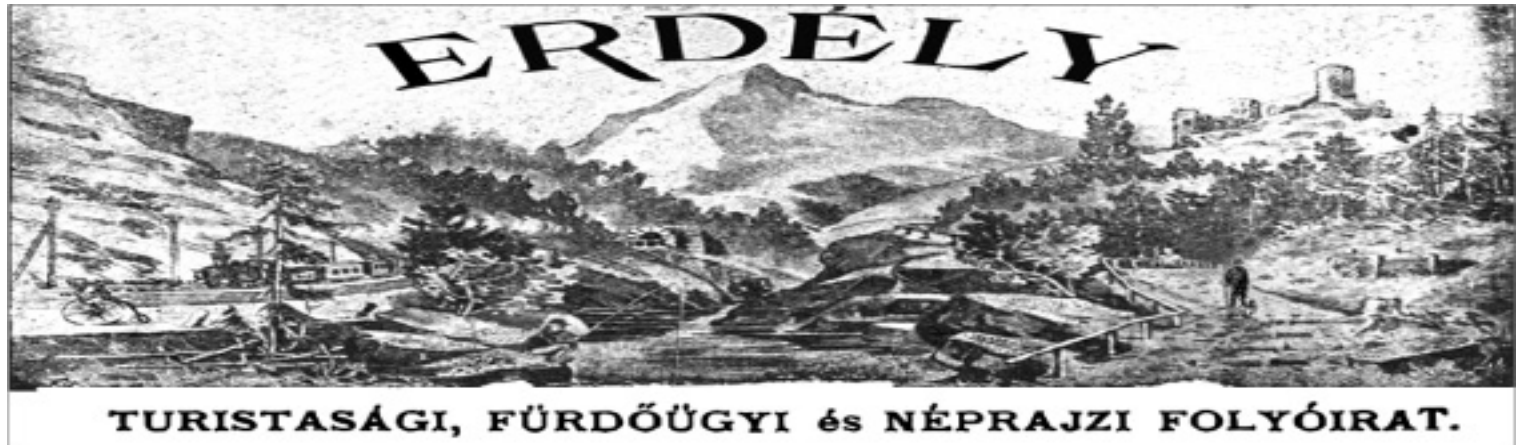

Erdély

ALAPÍTVÁ 1892-BEN

Új sorozat, 132. szám
2019/10.Az Erdélyi Kárpát-Egyesület
– Kolozsvár 1891 ÉrtesítőjeFőszerkesztő: Tóthpál Tamás
(tothpaltamas@gmail.com)
Főmunkatárs: Pál GyöngyiA következő lapszám megjelenik:
2019. november 15.

Tarka erdők, lila rétek és fürge mókusok

A természet minden évszakban szép, minden évszaknak megvan a maga különleges varázsa. Talán a legtöbb élményt az őszi kirándulások nyújtják. Az őszi túrákon nem kell az erdők lombjai alatt menedéket keresni a nyári hőség elől, nyugodtan élvezhetjük a napsugarak melegét. A fák lombjai a zöld, a sárga, a barna, a vörös szín minden árnyalatában tündökölnek a napsütésben. Őszel mindig elkápráztatnak a lombhullató erdők fantasztikus színei.

PÁL GYÖNGYI

Mikor ér véget a nyár és mikor kezdődik az őszi? Valahol augusztus végén, szeptember elején. Az átmenet olykor hirtelen történik, egy kiadós nyári vihar után hirtelen lehül az idő; vagy szinte észrevétlenül, ahogyan ebben az esztendőben is történt, szeptember elején még folytatódik a nyári idő, majd fokozatosan csökken a meleg, egyre hűvösebbek lesznek a reggelek, és kezdetét veszi az vénasszonyok nyara. De egy dolog biztos, amikor az erdő szélén, a füves tisztásokon megjelennek az őszi kikerics halványlila virágai, akkor már azt mondjuk, hogy itt van az őszi. Az őszi kikerics a kora őszi egyik jellegzetes évelő növénye, amely természetes élőhelyein szép lilás virágszöngyeggel borítja be a nyirkos réteket és legelőket. Tömegesen virágzik, szinte lilára festve a gyepeket. Ekkor nincs levele, a levél csak tavasszal jelenik meg. A növény erősen mérgező, hatóanyagát, a kolhicint felhasználják egyes gyógyszerek készítésénél, de a népi gyógyászatban nem alkalmazzák.

Szeptember 15-ének szép, derült őszi reggelén az M16-os autóbusszal a Kolozsvártól 13 km-re

levő Szelicse (Sălicea) utaztunk. A falu a Feleki-gerinc legnyugatibb részén fekvő Kis-Magura (824 m) nevű domb alatt fekszik. A falutól északra egy 725 méteren fekvő plató található, amelyet nyugatra a Rákos-patak völgye, keleten a kolozsvári Bükk-erdőnek a Gorbó-patakot alkotó kis patakocskák által szabdaltszerű rész, észak felé a Bocsor-patak völgyének felső része, valamint az erdő borította kolozstótfalusi gerinc határol. Ennek a területnek az északnyugati, magasabb (759 m) része a Havasbükke (Recea).

Gyalog indultunk a falu házai között, míg eljutottunk a Napoca Sport Horse nevű lovas farmig, itt az út elágazott. Az egyik ág az erdőben haladt tovább és az EKE-forrást érintve a Gorbó-patak völgyébe ereszkedett le. A másik út elhaladt a lovas farm mellett az erdő széléig követve, ezen mentünk Havasbükke felé. Onnan szép kilátás nyílt nyugati irányba a Gyalui havasokra. Alattunk a Rákos-patak völgye az autópályával, a völgyben Járarások (Vălișoara) és Magyarfenes (Vlaha) házai. Tordaszentlászlót (Săvădisla) a Nagyerdő takarta. Déli irányba Szelicse és a Kis-Magura, észak felé erdősáv takarta a kilátást. Visszafordultunk

A SZERZŐ FELVÉTELEI

Kilátás a Havasbükkeről

vettünk részt, 14 km-t tettünk meg gyalog.

Szeptember 21-én vonatos kiránduláson voltunk, Csorba Annával Sztána környékét jártuk be. Sztána mellett van egy százéves somliget, somot ugyan keveset találtunk, nagyobb részét már összeszedték, ami maradt, az pedig összeszáradt a nyári nagy melegtől és szárazságtól. Hívős őszi reggel volt, alig 3 °C, de később felmelegedett az idő és kellemesen sütött a nap. Kihhasználva a szép őszi időt kirándultunk a környéken, a Riszeg-tetőn, a Csiga-dombon és megnéztük Kós Károly egykori otthonát, a Varjúvárat. A tetőről szép volt a kilátás.

Október 5-én Fazakas Ferenc szervezett kirándulást a Mikesi-tóhoz Kolozsvártól 18 km-re, csodálatos, festői környezetben, távol a zajos, forgalmas utaktól. Aki csendre, nyugalomra és tiszta levegőre vágyik, ott megtalálja. A Mikesi-tó mesterséges tó, a Mikes-patak és a Hosszú-patak összefolyásánál készült el a gát 1988–1989-ben, hogy megvédjék a völgyet és Mikes (Micești) települést az áradásoktól. Mikes falu 2 km-re van a tótól völgymenten. A tó 2 hektár területen terül el (60 m széles, 350 m hosszú), 1992-től magántulajdonban van, 2009-re épült fel a panzió, amely azóta egyre bővül, a tavat halakkal telepítették be. Az M16-os autóbusszal román opera melletti megállóban gyülekeztünk, 14-en vettünk részt a kiránduláson. A Bükki telep háza-ától indult a gyalogtúránk, a piros sáv jelzésen mentünk felfelé a Sárosbükknél a Mikesi házakig, elhaladtunk a kalandpark mel-

lett a Tordai-hasadékhoz vezető gyalogúton. A turistaút a Mikesi-gerincen halad, erről az útról elágazott régebbi egy kék színnel jelzett ösvény, amely a gerincről kanyargó szerpentinben vezetett le a tóhoz. Évekkel ezelőtt több fát kivágtak és az út teljesen eltűnt, benőtte a bozót. Az erdő szélé felé, egy ösvényen ereszkedtünk le a völgybe, a Mikes faluból jövő útra. Eljutottunk a tóhoz, ott megpihentünk a tóparti panzió teraszán. Hazafelé a Hosszú-patak völgyén mentünk felfelé, a Riszeg-tetőn, a Csiga-dombon és megnéztük Kós Károly egykori otthonát, a Varjúvárat. A tetőről szép volt a kilátás.

Az utóbbi időben nem nagyon láttunk sem őzeket, sem mókusokat, sőt még madarakat sem, mintha elnéptelenedett volna az erdő, talán hozzájárul az, hogy a Bükk egyre jobban beépül, a Bükki telep már városnegyed lett, a Szent János-kút völgye beépült, a Gorbó-völgye szintén, a Mező utca felől a tömbházak már az erdő széléig is elérték, sok fát kivágtak, az ösvényeken két- és négykerekű járművek verik fel az erdő nyugalmát, így nem csoda, ha az állatok elhúzódnak, csendesebb helyeket keresnek maguknak az erdő mélyén.

Mókust láttunk

EKE-bál a sétatéri Kaszinóban: miért szeretünk táncolni?

„A hágón edzett láb, a hegyekben gyűjtött derű a bali táncparketten is megállja a helyét. Aki nem hiszi, járjon utána!” Ezzel a mottóval hívta turistabálba az érdeklődőket az Erdélyi Kárpát-Egyesület. Október 12-én, szombaton százan gyűltek össze Kolozsváron, a sétatéri Kaszinó nagyertermében.

HEGYI JOHANNA

A gazdag program keretében a János Zsigmond Unitárius Kollégium 4. B osztálya mezősegi táncokat mutatott be (tanító: Bárdos Réka, a táncokat betanította: Miske Andrea), majd a kollégium népdalkörének előadását (oktató: Bárdos Réka) hallgathattuk meg, de operettáriákat is az Operettissimo együttes előadásában (énekesek: Kolcsár Katalin, Székely Zselyke, Plesa Róbert és Rigmányi István, zenei kíséret: Gyenge Zoltán Balázs és Kolcsár Péter). Volt tombola is, mindez finom falatokkal és italokkal fűszerezve, aztán következett az élő zene Deák Alberttel és Czala Gyusziával, és máris rophattuk az éjszakába nyúló táncot.

Az ilyen jellegű találkozásokra miért megyünk szívesen? Vajon mi az, ami odavonz? Mi váltja ki a készülődés örömeit? Miért jó éltetni a bálók hagyományát? A találkozás szervezett, mégis kötetlen együttléte milyen archaikus és személyes erőket mozgat meg bennünk?

Nézzük meg ennek eredetét a módosult tudatállapot szempontjából. Mikor vagyunk módosult tudatállapotban? A legismertebb az alvás, de vannak más tudatállapotok is, mint a meditatív átélés, az önszuggesztív módszerekkel elért mély relaxált állapot, vagy akár a különböző pszichoaktív szerekkel (például alkohollal) elért tudatmódosulás. Régóta ismert az

intenzív ritmikus mozgással elért tudatmódosulás. Nem kell megijedni ezektől, mivel fontos, hogy milyen keretben történik. A bálók szokása éppen ennek ad elfogadható keretet. Az EKE-bálon az operettbetéteket önfeledten követjük, együtt énekelünk az előadókkal, és lelkesen tapsolunk a közösségünket erősítő hungarikum hallatán. A gyermekek bemutatott tánca mint a jövő ígérete, örömmel tölt el minket, igazi örömforrás főleg a családtagok számára, akik gyermekeiket, unokáikat látják a színpadon. Hát nem kikapcsolódás mindez? Mindig is foglalkoztatott, hogy évezredekken keresztül fontos volt az ember számára kilépni az időből, megfelelni a hétköznapi netán nyomasztó terhére.

■ Az EKE-bált október 12-én, az Erdélyi Kárpát-Egyesület egykori Néprajzi Múzeuma felavatásának évfordulóján tartották a sétatéri Kaszinóban. A vendégek nyolc tagszervezettől érkeztek: 77-en kolozsváriak (köztük 43 nem EKE-tag), 10-en pedig Gyergyóból, 4-en Csíkszékről, 3-an Székelyudvarhelyről, 3-an Tordáról, 2-en Brassóból, 1-1 személy pedig a Bánsági Kárpát-Egyesület és az EKE Gutin Osztály Nagybánya képviselőjében. Premierszámba ment a Legjobb táncos pár díj odaítélése. A zsűri nem tudott különbséget tenni a gyergyószentmiklósi dr. Madarász Enikő – Bartalis László és a kolozsvári dr. Sprencz Annamária – Sprencz Zsolt páros tánctudásában és eleganciájában, emiatt mindkét pár kitüntetésben részesült. Tombolahúzásra is sor került, a jelenlévők nagy része különféle ajándéktárgyakkal, belépőkkel lett gazdagabb, a fődíj egy családi belépő volt a jövő évi, XXIX. EKE-vándortáborba (2020. augusztus 4-9., szervező: Csíkszéki EKE). A tombolaeladásból befolyt pénzeszeget a várfalvi EKE-vár udvarán épülő közösségi házra fordítják.

A ritmus érzete legarchaikusabb élményeink egyike, a magzati állapotban az édesanya csípőjének a ringása az ember első és meghatározó élményei közé tartozik. Csecsemőkorból a kisbaba megnyugszik, ha ringatják és ringatót énekelnek neki, mert így újból átélheti legbiztonságosabb állapotát. Későbbi életéveinkben a tánc veszi át ezt a funkciót, egyszerre van benne a ritmus, a dallam és a mozgás, így a táncban a tér és az idő összekapcsolódik. Sajátos módosult tudatállapotot élünk át tánc közben, nem véletlen, hogy a régi népek szokásaiban vallásos tartalmat hordozott. Az EKE tagjai nemcsak lelkes kirándulók, hanem lelkes táncolók is, nem kell sokat várni, mihelyt megindul a tánczene, korosztálytól függetlenül azonnal felállnak táncolni, így pillanatok alatt önfeledt hangulat alakul ki azok számára is, akik táncolnak és akik nézik őket.

Az unitárius kollégisták fogadták a bálzókat

Novemberi bakancslista

■ **November 2. (szombat):** Megemlékezés az EKE halottairól. Találkozás 10 órakor a Házsongárdi temető bejáratánál. Szervezők: Kovács D. Zsuzsa és Lőrinczi István ♦ Kirándulás Istenszékére (16 km, szintkülönbség +400 m / -900 m). Utazás autóbusszal, indulás reggel 7-kor a Fliptől (buszmegálló, Széchenyi/Mihai Viteazul tér 9A szám). Szervező: Szima Márton. A helyek száma korlátozott, előzetes bejelentkezés az EKE weboldalán vagy személyesen az irodában. Jelentkezési határidő: október 25., 18 óra. A regisztráció a részvételi díj befizetésével válik véglegessé.

■ **November 6. (szerda):** Séta a Péter-gerincen (7 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta ♦ 18 órától közgyűlés a János Zsigmond Unitárius Kollégiumban (fizikum, földszint).

■ **November 10. (vasárnap):** Gerinctúra a Nagy-hegyen (18 km). Közepes túra, nem igényel különösebb fizikai kondíciót. Utazás mikrobusszal. Indulás vasárnap reggel 7 órakor a volt Flip üzlet elől. Szervező: Szima Márton. A helyek száma korlátozott, előzetes bejelentkezés legkésőbb november 4-én, hétfőn 14 óráig interneten vagy az irodában ♦ Kajántói fenyves erdő – Nádaskóród – Kisbácsi-erdő (25 km, 600 m szintkülönbség). Találkozás 9 órakor a vonatállomás előtt. Szervező: Kiss János.

■ **November 11. (hétfő):** 18.30 órától választmányi gyűlés és a túravezetői testület tanácskozása az EMT gyűléstermében (Magyar/December 21. út 116. szám).

■ **November 11-13. (hétfő-szerda):** Vári László-empléktúra a Vlegyászára. Szervező: Szilágyi András. Bejelentkezni telefonon. **November 13. (szerda):** István-forrás (9 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta.

■ **November 16. (szombat):** Nyíregyháza, Színegyháza, Színegyháza életmű-kiállítás és városnézés. Indulás: 7 órakor a Széchenyi téri Fliptől. Szervező: Kovács D. Zsuzsa. Részletek a honlapon.

■ **November 17. (vasárnap):** Bácsi-torok – Csigadomb – Hója-gerinc (16 km, 350 m szintkülönbség). Találkozás 9 órakor a 31-es (M31) autóbussz Széchenyi téri megállójában. Szervező: Pál Gyöngyi.

■ **November 20. (szerda):** Cérna-forrás (8 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta.

■ **November 23. (szombat):** Kirándulás a szászfenesi Leányvárhoz (15 km). Találkozás 9 órakor az M21-es (9-es) autóbussz Bucium utcai megállójában. Szervező: Csorba Anna ♦ Gyalogtúra: Csürlye – Kis-Magura (20 km, 500 m szintkülönbség). Szervező: Kiss János. Érdeklődni telefonon ♦ Bükki séta (8 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Bagaméri Tibor.

■ **November 27. (szerda):** Rejtett-forrás (7 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta.

További naprakész információk a honlapon: www.ekekolozsvar.ro

Ügyfélszolgálat

■ **Ideiglenes iroda:** Magyar/21 Decembrie 1989 utca 116. (udvar, bal oldali épület), hétfőtől csütörtökig 10–16 óra között. **Irodavezető:** Kismihály Boglárka ♦ **Pénztár** az ideiglenes ügyfélszolgálati irodában, valamint a közgyűléseken ♦ **EKE-fotóklub:** kedden 17 órától a székházban (Fürdő/Cardinal Iuliu Hossu utca 20. sz., 13-as ajtó). ♦ **Könyvtár:** bejelentkezni telefonon Székely Lavottánál.

Túravezetők, szervezők elérhetőségei

Bagaméri Tibor 0742-776930
Csorba Anna 0740-407652
Kiss János 0364-807639
Kovács D. Zsuzsa 0747-070790
Lőrinczi István 0747-136310
Pál Gyöngyi 0742-373546
Székely Lavotta 0748-036290
Szilágyi András 0742-625130
Szima Márton 0766-703575
Elnök: Szima Márton 0766-703575
Titkár: Branea Róbert 0723-400496
Pénztáros: Molnár Ildikó 0742-471280
Könyvtáros: Székely Lavotta 0748-036290
Irodavezető: Kismihály Boglárka 0746-228294

Kolozsvári séta: Bánffy Miklós nyílt titkai

■ Gótikus templom, eklektikus paloták, megfelelő gazdára váró vagy éppen felújítás alatt álló lakóházak, kriptakert és békés sírhantok – a kolozsvári születésű író, politikus gróf Bánffy Miklós életének megannyi fontos helyszíne.

A séta során családi események, találkozások, szakítások, szövetségkötések, vendégfogadások, közéleti szereplések színtereit járjuk végig, és közben olyan történetekkel ismerkedünk, amelyek közelebb hozzák számunkra azt az embert, aki fiatalkori szerelmével ötvenöt éven keresztül barátságban élt, életképes könyvkiadói politikát talált ki az Erdélyi Szépművészet Céhnek, megszervezte erdélyi írók bukaresti, brassói, budapesti bemutatkozását, a Gestapo fenyegető jelenléte ellenére Bukarestbe utazott, hogy Iuliu Maniuval tárgyaljon, majd a második világháború végén a Kolozsvárhoz közeledő orosz hadtest parancsnokának vacsorameghívót küldött.

Találkozási hely: Farkas utcai református templom. Időpont: október 20., 15.30–17.30. Maximális csoportlétszám: 30 fő. A sétát vezeti: Daray Erzsébet. Előzetes bejelentkezés szükséges az *Egy liberális arisztokrata – Bánffy Miklós nyílt titkai* című Facebook-eseménynél elérhető linken.